

Szegedi Ítéltábla

Bf.I.526/2021/15.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2022. február 2. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberkereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt vádlott neve ellen indult büntetőügyben a Szolnoki Törvényszék 2021. május 13. napján meghozott 16.B.191/2020/43. számú ítéletét *megváltoztatja* a következők szerint:

a folytatólagosan, részben közvetett tettesként elkövetett lopás vétségét folytatólagosan elkövetett lopás vétségének [Btk. 370. § (1) bekezdés (2) bekezdés b) pont bb) alpont)],

a folytatólagosan, közvetett tettesként elkövetett lopás vétségét folytatólagosan, közvetett tettesként elkövetett lopás büntettségének [Btk. 370. § (1) bekezdés (2) bekezdés b) pont bb) alpont) (3) bekezdés b) pont ba) alpont)],

a 4 rendbeli közvetett tettesként elkövetett lopás vétségének minősített bűncselekményekből 1 rendbelit közvetett tettesként elkövetett lopás vétségének [Btk. 370. §. (2) bekezdés b) pont bb) alpont] *minősíti*.

A szabadságvesztés tartamát 5 (öt) évre enyhíti.

magánfél neve (magánfél címe) magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

Az államnak fizetendő illeték összegét 4.500,- (négyezer-ötszáz) forintra felemeli.

A vádlott 200.570,- (kettőszázezer-ötszázhetven) forint bűnügyi költséget köteles az államnak megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy azt a 2020. szeptember 4. napján tartott tárgyalás alapján is meghozottnak tekinti.

A másodfokú eljárásban felmerült 14.400,- (tizennégyezer-négyszáz) forint büntügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság vádlott neve vádlott bűnösségét gondozási kötelezettség elmulasztásának büntetében [Btk. 167. §], emberkereskedelem büntetében [Btk. 192. § (2) bekezdés 8. fordulat, (3) bekezdés b) és i) pont], folytatólagosan, részben közvetett tettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont], folytatólagosan elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont], közvetett tettesként elkövetett csalás vétségében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont], folytatólagosan, közvetett tettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], 4 rendbeli közvetett tettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc) alpont], 3 rendbeli társtettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc) alpont] és társtettesként elkövetett lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, bb), bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] állapította meg.

[2] Ezért a vagyon elleni bűncselekmények miatt, mint különös visszaesőt, a gondozási kötelezettség elmulasztásának büntette és az emberkereskedelem büntette miatt, mint visszaesőt, halmozati büntetésül 10 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

[3] Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsátás időpontjáról.

[4] A vádlottal szemben 144.000,- forintra vagyonekobzást rendelt el.

[5] magánfél2 neve, magánfél3 neve és magánfél4 neve magánfél polgári jogi igényét érdemben elbírált, magánfél neve magánfél részére 53.000,- forint megfizetésére kötelezte a vádlottat, míg a magánfél ezt meghaladó, illetve magánfél5 neve magánfél polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította. A vádlottat 1.500,- forint illeték megfizetésére kötelezte a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Adó- és Vámigazgatóságának felhívása szerint.

[6] Rendelkezett a bűnjelekről és a büntügyi költségről.

[7] Az elsőfokú ítélet ellen vádlott neve vádlott kézbesítési íven jelentett be fellebbezést, amelynek okát és célját nem jelölte meg.

[8] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.239/2021/3. számú átiratában – amit az ügyészség a fellebbezési nyilvános ülésen mindenben fenntartott – eljárási szabálysértés

észrevételezése mellett az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a vádlott 3/a. tényállási pontban írt cselekményének folytatólagosan elkövetett lopás vétségének minősítését [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont] és a vádlottal szemben elrendelt vagyonelkobzás összegének 161.900,- forintra emelését, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta azzal, hogy a magánfél neve magánfél 53.000,- forintot meghaladóan előterjesztett, valamint a magánfél5 neve magánfél által előterjesztett polgári jogi igényt a másodfokú bíróság egyéb törvényes útra utasítottak tekintse.

[9] A vádlott védője a fellebbviteli főügyészség átiratára részletes észrevételt tett, amit a fellebbezési nyilvános ülésen is fenntartott. Álláspontja szerint az emberkereskedelem büntette, a gondozási kötelezettség elmulasztásának büntette és a súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntette esetében a vádlott felmentésének van helye. Az emberkereskedelem büntette körében ezt azzal indokolta, hogy a vádlottnak a tényállás 2. pontjában részletezett magatartása nem tényállásszerű, mert a vádlott bűnösségét megalapozó célzat nem merült fel. A gondozási kötelezettség elmulasztásának büntette esetében arra hivatkozott, hogy a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) szerint tartási szerződés nem jött létre érvényesen, a Ptk. csak a rokonok számára írja elő a tartás kötelezettségét a törvényben meghatározott esetekben. A felek között létrejött szerződés alkalmatlan arra, hogy a vádlott tulajdonjogot szerezzen tanú3 neve ingatlanán, továbbá a szerződés megkötésének időpontjában a sértett még megfelelően tudott gondoskodni magáról, egészségi állapota a későbbiekben romlott meg. A zsarolás büntette esetében a védői álláspont szerint az a tény, hogy tanú neve kapcsolatban állt a rendőrséggel, kioltotta a fenyegetettségi helyzetet, hiszen tudta, hogy amennyiben vagyon elleni bűncselekményt követ el, úgy a büntetőjogi felelősségre vonás alól mentesül, mert a bűncselekmény elkövetéséről előzetesen értesítette a rendőröket. Hivatkozott arra is, hogy tanú neve nem tekinthető elfogulatlan tanúnak. Ezért elsődlegesen e három bűncselekmény vádja alól a vádlott felmentését, másodlagosan pedig a kiszabott büntetés enyhítését tartotta indokoltnak.

[10] A vádlott a fellebbezési nyilvános ülésen felmentését kérte a gondozási kötelezettség elmulasztásának büntette és az emberkereskedelem büntette miatt emelt vád alól, továbbá az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítését indítványozta arra is figyelemmel, hogy a vagyon elleni bűncselekmények elkövetését részben elismerte, és elkövetésük óta hat év eltelt.

[11] A másodfokú bíróság a vádlott enyhítésre irányuló fellebbezését ítélte alaposnak, és osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját a tényállás 3/a. pontjában írt bűncselekmény minősítését, továbbá az eljárási szabálysértést illetően.

[12] Egyetértett azzal az ügyészségi állásponttal is, hogy jelen ügyben a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet teljeskörű felülbírálatának van helye. A vádlott ugyanis a kézbesítési íven bejelentett fellebbezésének okát és célját a későbbiekben sem közölte. A Be. 584. § (4) bekezdése alapján ilyen esetben a bejelentett fellebbezést az ítélet valamennyi rendelkezése ellen bejelentettnek kell tekinteni.

[13] Ezért a másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerint eljárva, a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált.

[14] Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le, olyan eljárási szabályt nem sértett, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[15] Eljárási hibaként értékelendő azonban, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítás anyagává tette és bizonyítékként értékelte az egyes tényállási pontokban írt cselekményekkel kapcsolatban készült rendőri jelentések azon részeit, amelyek az ügyben később tanúként

kihallgatott személyek, továbbá vádlott neve vádlott és elítélt neve elítélt nyilatkozatait tartalmazta (elsőfokú iratok 41. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldal).

[16] A rendőri jelentések készítésekor hatályban volt 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 168. § (1) bekezdése szerint a gyanúsított és a tanú kihallgatásáról jelentés nem volt készíthető. A jelenleg hatályos Be. a rendőri jelentésről már nem rendelkezik, ugyanakkor a Be. 361. §-a szerinti feljegyzés ennek feleltethető meg. A Be. 361. § (1) és (6) bekezdésének egybevetéséből az következik, hogy a korábbi Be. rendőri jelentésre vonatkozó szabályai irányadók a feljegyzésre is. Feljegyzés csak abban az esetben készíthető, ha az eljárási cselekményen terhelt, védő, tanú vagy vagyoni érdekelt nem volt jelen.

[17] A rendőri jelentések a későbbi tanúk, valamint a vádlott és elítélt neve terhelt azon nyilatkozatait tartalmazzák, amelyeket a helyszínen intézkedő rendőrnek a törvényes figyelmeztetés hiányában mondtak el, így a rendőri jelentés ezen részei bizonyítékként nem értékelhetők. A törvényes figyelmeztetés hiánya miatt bizonyítékként nem értékelhető tanú2 neve tanú vallomásának ezen közlésekkel kapcsolatos részei sem (Szegedi Ítéltábla Bf.III.2/2021/19. számú végzése).

[18] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a rendőri jelentések és a tanú vallomásának ezen részeit a bizonyítékok köréből a Be. 167. § (5) bekezdése alapján kirekesztette (elsőfokú ítélet [73] bekezdés utolsó mondata, [83] bekezdés utolsó mondata, [87] bekezdés 3-13. alatti vagyon elleni bűncselekmények kapcsán készült rendőri jelentésekre hivatkozás).

[19] Ugyancsak eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor tanú neve tanút a kihallgatásakor nem figyelmeztette a Be. 172. § (1) bekezdés b) pontja szerinti úgynevezett relatív mentességi jogára. Az eljárási szabálysértésnek kizárólag a vagyon elleni bűncselekmények esetében van jelentősége, mert a vád szerint tanú neve vagyon elleni bűncselekményeket követett el. Az iratokból megállapítható, hogy a vele szemben indult nyomozást a Jászberényi Járási Ügyészség a korábbi Be. 190. § (1) bekezdés d) pontja alapján megszüntette. Ez a megszüntetési ok azonban sem a korábbi Be. 82. § (1) bekezdés b) pontja alapján, sem a jelenleg hatályos Be. 172. § (2) bekezdése alapján nem teremt kivételt a részleges vallomás megtagadási jog alól. Ezért tanú neve tanúnak a vagyon elleni bűncselekmények elkövetésére vonatkozó – saját cselekvőségét érintő – vallomásrészeit a másodfokú bíróság a Be. 177. § (2) bekezdése alapján kirekesztette a bizonyítékok köréből (elsőfokú ítélet [81] bekezdés utolsó négy mondata, [87] bekezdésből tanú neve „sértett” vallomására hivatkozás).

[20] Az előbb hivatkozott bizonyítékok kirekesztésével sem vált megalapozatlanná az elsőfokú ítélet tényállása. Azt, hogy tanú neve kényszer, illetve fenyegetés hatása alatt vett részt a vagyon elleni bűncselekmények elkövetésében, egyéb bizonyítékok, így tanú3 neve, tanú2 neve és az 1. számú tanú vallomása kellően alátámasztotta. A tényállás 1. és 2. pontja esetében ugyanez a helyzet: a kirekesztett bizonyítékokon kívül több olyan személyi és tárgyi bizonyíték állt a bíróság rendelkezésére, amelyek kellően alátámasztották a terhelt büntetőjogi felelősségét.

[21] Az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont] a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján küszöbölte ki, illetve helyesbítette.

[22] A vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó adatokat [Be. 561. § (3) bekezdés b) pont] a következőkkel egészítette ki:

[23] A [8] bekezdést azzal, hogy a rablás büntette mellett súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntette, 2 rendbeli lopás büntette és lopás vétsége miatt ítélte el a bíróság

a vádlottat (ennek a különös visszaesői minőség megállapítása szempontjából van jelentősége);

[24] a [13], [15] és [17] bekezdést a bűncselekmények elkövetési időpontjaival: 2014. augusztus 1. és 2014. augusztus 3. napja [13], 2015. január 14. és 2015. május 1. napja közötti időszak, továbbá 2015. augusztus 30. napja [15], 2015. május 6. és 2015. május 23. napja [17].

[25] A tényállás 1. pontját (elsőfokú ítélet [24] bekezdés) kiegészítette azzal, hogy a Jászberényi Járásbíróság a 2018. november 21. napján kihirdetett és elítélt neve II. rendű elítélt vonatkozásában 2018. november 23-án jogerős 6.B.159/2017/54. számú ítéletével a II. rendű vádlottat társtettesként elkövetett gondozási kötelezettség elmulasztásának büntette [Btk. 167. §] miatt 1 év, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte és elrendelte pártfogó felügyeletét.

[26] Kiegészítette a tényállás 4. pontját (elsőfokú ítélet [39] bekezdés) azzal, hogy magánfél neve a 30.000,- forint kár megtérítésére polgári jogi igényt nem terjesztett elő (Jászberényi Járásbíróság 6.B.159/2017/29. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal harmadik bekezdés).

[27] Kiegészítette a tényállás 7. pontját a következőkkel: az eltulajdonított kerékpár értéke 12.000,- forint volt. magánfél5 neve sértett 26.000,- forintra polgári jogi igényt terjesztett elő (Jászberényi Járásbíróság 6.B.159/2017/13. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal).

[28] Helyesbítette a tényállás 7-13. pontjainak [48], [50], [52], [54], [56], [58] és [60] bekezdését akként, hogy az ott feltüntetett összegek az eltulajdonított ingóságok értéke (az elsőfokú bíróság a lopás kapcsán csak az okozott kár értékét határozta meg, ami a csalás esetében helyes, a lopás esetében azonban az elkövetési értéket kell megállapítani).

[29] A másodfokú bíróság kiegészítette az elsőfokú ítélet tényállását azzal, hogy a Jászberényi Járási Ügyészség 2017. február 20. napján kelt 1.B.64/2016/41-II. számú határozatával tanú neve gyanúsítottal szemben a nyomozást bűntethetőséget kizáró ok – régi Be. 190. § (1) bekezdés d) pontja – miatt megszüntette, illetve a Jászberényi Járásbíróság a 2018. augusztus 13. napján kelt és 2018. szeptember 8. napján jogerős 6.B.159/2017/51. számú végzésével elítélt2 neve III. rendű terhelttel szemben indult büntetőeljárást a Be. 567. § (1) bekezdés a) pont harmadik bekezdése alapján – elkövető halála – miatt megszüntette.

[30] Helyesbítette az elsőfokú ítélet indokolásának [72], [81], [83], [87] bekezdéseit, mert a tanú keresztnéve helyesen tanú2 keresztnéve (tanú2 neve).

[31] Egyebekben az elsőfokú ítélet tényállása hiánytalan, az az előbb írt kiegészítésekkel, helyesbítésekkel irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

[32] A vádlott a vagyon elleni bűncselekmények elkövetését nem vitatta, de azt igen, hogy azokban tanú neve tanú az általa kifejtett kényszer vagy fenyegetés hatására vett részt. A korábbiakban az ítéltábla már rámutatott, hogy tanú3 neve, tanú2 neve és az 1. számú tanú vallomása e vádlotti védekezést egybehangzóan megcáfolta. Azt, hogy tanú neve a vagyon elleni bűncselekmények elkövetésében nem önként, hanem azért vett részt, mert erre a vádlott veréssel, fenyegetéssel kényszerítette, következett a tényállás 2. pontjában részletezett vádlotti magatartásból is.

[33] A tényállás 1. és 2. pontjában részletezett bűncselekmények elkövetését a vádlott tagadta.

[34] Az elsőfokú bíróság e körben bizonyítékként értékelte tanú3 neve, tanú neve, tanú2 neve, az 1. és a 2. számú, továbbá id. tanú4 neve tanú vallomását, valamint tanú3 neve

egészségi állapotára vonatkozó orvosi dokumentációt, illetve a tényállás 1. pontja esetében a sértett és a vádlott, valamint élettársa között létrejött szerződést.

[35] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat körültekintően, részletesen értékelte. A mérlegelés eredményeként megállapított tényekből levont következtetései okszerűek, logikusak.

[36] A bizonyítékok értékelése az elsőfokú bíróság feladata. Megalapozott tényállás esetében a másodfokú eljárásban nincs törvényi lehetőség a bizonyítékok eltérő értékelésére, ezért a tényállás 1. és 2. pontja esetében a felmentésre irányuló fellebbezés eredményre nem vezethetett.

[37] Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság a védői észrevétellel kapcsolatban, hogy a megismételt eljárásban az ügyészség a vádat módosította (elsőfokú ítélet [2] bekezdés), és a súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntette, valamint kényszermunka büntette helyett emberkereskedelem büntetével vádolta a terheltet.

[38] A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, és helyesen döntött, amikor az elkövetéskori Btk.-t alkalmazta.

[39] A vagyon elleni bűncselekmények minősítése a tényállás 3/a., 5. és 13. pontja esetében helyesbítésre szorult.

[40] A gondozási kötelezettség elmulasztásának büntette esetében a másodfokú bíróság nem osztotta a védő e körben kifejtett álláspontját. A felek (tanú3 neve, vádlott neve vádlott és elítélt neve) 2015. szeptember 26. napján szerződést kötöttek, amely azt tartalmazta, hogy tanú3 neve cukorbetegsége miatt ápolásra szorul, és ezért fogadja az ingatlanába a vádlottat és élettársát. Cserébe a gondozásért, elhalálozása esetén a vádlott és élettársa tulajdonába kerül az ingatlan és „ami benne van”, vagyis az ingóságok. A szerződés tartalma szerint a későbbiekben egy ügyvédnél erről szerződést készíttetnek. A szerződésben tanú3 neve felhatalmazta a vádlottat és élettársát a bankkártyája és a számlaszáma hozzáférésére is.

[41] A felek között mindezek alapján, ha nem is ügyvéd által szerkesztett, jogilag pontosan megfogalmazott, de a felek akaratának mindenben megfelelő, tartalmilag egyértelmű szerződés jött létre. Azt, hogy a vádlott is érvényesnek és magára nézve kötelezőnek tekintette a szerződésben vállaltakat, bizonyítja, hogy rövid ideig eleget is tett az abban foglaltaknak, miután élettársával beköltözött tanú3 neve ingatlanába.

[42] Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a szerződés alapján az ingatlan tulajdonjogát a vádlott nem szerezhette meg, mert ahhoz ügyvéd által vagy közjegyző által szerkesztett okiratra lett volna szükség, de az ingóságok tekintetében a szerződés érvényesen létrejött. Így a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 167. §-a szerinti bűncselekmény valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult, hiszen a vádlott 2015 novemberétől 2016. február 24-ig a gondozási kötelezettségét már nem teljesítette.

[43] A másodfokú bíróság nem értett egyet a védővel abban sem, hogy a tényállás 2. pontja szerinti emberkereskedelem büntette sem tényállásszerű. Az irányadó tényállás szerint a vádlott tanú neve sértettet magához vette, majd rendszeres veréssel, vagy azzal való fenyegetéssel ingyen dolgoztatta. A tényállásszerűség szempontjából annak nincs jelentősége, hogy tanú neve a vádlott a ház körüli munkák elvégzésére kényszerítette, mint ahogy annak sem, hogy nem a saját ingatlanában, hanem tanú3 neve házában helyezte el. Az irányadó tényállás szerint tanú neve befogadása arra az időpontra tehető, amikor a vádlott a gondozási kötelezettségének már nem tett eleget, és tanú3 neve is egyre kiszolgáltatottabb helyzetbe került.

[44] A védői érveléssel kapcsolatban utal az ítéltábla a Kúria Bfv.II.600/2019/13. számú határozatára, amely szerint amennyiben a munkavégzésre kényszerítés kiszolgáltatott helyzetben lévő személy sérelmére, e helyzetben tartásának kihasználásával, előny szerzésére való törekvés érdekében történik, és a terhelt az emberkereskedelem törvényi tényállásában szabályozott elkövetési magatartást visz véghez, ez utóbbi bűncselekmény és nem a kényszermunka büntette valósul meg.

[45] Ami a vagyon elleni bűncselekményeket illeti:

[46] A tényállás 3/a. pontja szerint a sértett neve sérelmére elkövetett bűncselekményekben a vádlott maga is részt vett, azaz tettesi magatartást fejtett ki. Ezért cselekménye – egyetértve a főügyészség által kifejtettekkel – folytatólagosan elkövetett lopás vétségének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont] minősül.

[47] Megjegyzi az ítéltábla, hogy egységes a jogalkalmazás abban, hogy ha a folytatólagosan elkövetett cselekmények valamely részselekménye eltérő elkövetői magatartást valósít meg, úgy a folytatólagosság törvényi egységére figyelemmel a cselekményt egységesen a súlyosabb elkövetői magatartásként kell értékelni, és a büntetés kiszabásánál lehet figyelembe venni, ha egyes részselekmények eltérő elkövetői alakzattal valósultak meg (BH2012. 166.).

[48] A tényállás 5. pontja esetében az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a vádlott ezt a cselekményt is rendszeres haszonszerzés céljából követte el. Ez a bűncselekmény is beleilleszkedik azon bűncselekmény-sorozatba, amit a vádlott az előbbi céllal 2015. novembere és 2016. február 24. napja között követett el. Ezért ezt a bűncselekményt az üzletszerűség súlyosabban minősíti. A tényállásban részletezett magatartásával a vádlott a Btk. 6. § (2) bekezdése alapján folytatólagosan, a Btk. 13. § (2) bekezdése szerinti közvetett tettesként elkövetett lopás büntetett [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] valósította meg.

[49] A tényállás 13. pontja szerint tanú neve vádlott neve vádlott fenyegetésének hatására, kerítéssel részben körülkerített tanyaudvarba ment be, és a nyitott fóliasátorból tulajdonított el különböző ingóságokat. A tényállás tehát nem tartalmaz dolog elleni erőszakot, ezért ez a cselekmény a Btk. 13. § (2) bekezdése alapján közvetett tettesként elkövetett lopás vétségének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont] minősül.

[50] A tényállás kiegészítésére is figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a vádlott a vagyon elleni bűncselekmények tekintetében különös visszaesőnek, míg a gondozási kötelezettség elmulasztásának büntette és az emberkereskedelem büntette vonatkozásában visszaesőnek minősül. Tekintettel arra, hogy a Btk. 89. § (1) bekezdése szerinti, a különös visszaesőkre alkalmazandó, a büntetési tétel felső határát megemelő rendelkezések az enyhébb büntetési tételű vagyoni elleni bűncselekményekre vonatkoznak, a megemelt büntetési tételkeretnek jelen ügyben nincs jelentősége. Ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a büntetés kiszabásánál irányadó büntetési tételkeret két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés, amelynek a Btk. 80. § (3) bekezdése szerinti középértéke hét év.

[51] A büntetés kiszabásánál irányadó körülmények helyesbítésre szorultak.

[52] A másodfokú bíróság további súlyosító körülményként értékelte azt, hogy a vádlott a vagyon elleni bűncselekmények vonatkozásában különös visszaeső. Ezt a büntetés kiszabásánál a bírói gyakorlat általában nem tekinti súlyosító körülménynek, de a jelen ügyben a már kifejtettekre tekintettel ez az elkövetői minőség nem eredményezte a büntetési tételkeret tágítását, és a vagyon elleni bűncselekmények ilyen minősítő körülményt nem

tartalmaznak. A tényállás kiegészítésével vált megalapozottá annak súlyosító körülménykénti értékelése, hogy a vádlott a bűncselekményeket büntetőeljárás hatálya alatt követte el.

[53] Mellőzte az ítéltábla enyhítő körülményként értékelni azt, hogy a vagyoni elleni bűncselekmények elkövetését a vádlott bűnösségre is kiterjedően beismerte. Ez ugyanis nem volt teljeskörű, hiszen tagadta, hogy tanú nevel kényszerítette a vagyoni elleni bűncselekmények elkövetésére. A teljeskörű beismerő vallomás is csak abban az esetben értékelhető enyhítő körülményként, ha az a bűnösség elismerésére is kiterjed, ami az előbb írtakra tekintettel szintén nem volt teljes. Az ítéltábla az elsőfokú bírósággal szemben az időmúlást is teljes mértékben enyhítő körülménynek tekintette, hiszen a bűncselekmények elkövetése óta több mint hat év eltelt.

[54] A másodfokú bíróság álláspontja az, hogy a törvényszék által kiszabott szabadságvesztés tartama eltúlzott. Az teljes mértékben figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a Jászberényi Járásbíróság 2018. november 27. napján kihirdetett – majd a Szolnoki Törvényszék 2.Bf.387/2019/4. számú végzésével 2020. január 14. napján hatályon kívül helyezett 6.B.159/2017/54. számú ítéletével a vádlottat lényegében ugyanezen bűncselekményekért 10 év szabadságvesztésre ítélte. Az újabb elsőfokú ítélet meghozatalára – a vádlottnak fel nem róható okból – a járásbírósági ítéletet követő két és fél év múlva került sor. A szabadságvesztés tartama nem igazodott a bűncselekmények tárgyi súlyához sem. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt is, hogy az elkövetési időszak viszonylag rövid volt: 2015 novemberétől 2016. február 24. napjáig tartott. Az emberkereskedelem büntette tényállásszerűen megvalósult ugyan, de annak elkövetési formája nem tipikus. A vagyoni elleni bűncselekményeknél fennáll a tipikus megélhetési bűnözés.

[55] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a vádlott szabadságvesztésének tartamát 5 évre enyhítette.

[56] Az elsőfokú bíróság által a törvényi maximumban kiszabott 10 év közügyektől eltiltás mellékbüntetést azonban az ítéltábla nem tartotta eltúlzottnak. A vádlott büntetett előélete, bűnözői karrierje, a viszonylag rövid ideig tartó és kisebb tárgyi súlyú, de nagyszámú bűncselekmény sorozat a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség olyan magas fokára utal, ami indokoltá teszi a mellékbüntetés törvényi maximumban való meghatározását.

[57] A Be. 560. § (4) bekezdése szerint a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra kell utasítani akkor is, ha az (1) bekezdésben meghatározott okok a polgári jogi igénynek csak valamely részét érintik. A Be. 560. § (1) bekezdés l) pontja szerint a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja, ha a polgári jogi igény érdemi elbírálása jelentősen késleltetné az eljárás befejezését. Ezért a másodfokú bíróság magánfél neve magánfél polgári jogi igényének érvényesítését – a kártérítésként megjelölt teljes összegre, azaz 90.000,- forintra vonatkozóan – egyéb törvényes útra utasította.

[58] Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy mind magánfél neve, mind magánfél5 neve esetében az elsőfokú bíróság nem az előbbi törvényi szövegnek megfelelően rendelkezett, amikor úgy fogalmazott, hogy e magánfelek „polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasítja”.

[59] magánfél5 neve esetében nem jelölte meg e rendelkezés jogszabályi alapját, azt az ítéltábla a Be. 560. § (1) bekezdés o) pontjára hivatkozással pótolta. magánfél5 neve az eljárás során zárt adatkezelést kért, így a polgári jogi igénye nem tartalmazta a Be. 556. § (2) bekezdés e) pontjában írt azon feltételt, hogy a polgári jogi igény érdemi elbírálása esetére jelölje meg a teljesítés helyét.

[60] Az elsőfokú bíróság a megítélt polgári jogi igények esetében helyesen alkalmazta a mérsékelt illetéket, mert a vádlott az előterjesztett polgári jogi igények összegét

nem vitatta. Tévedett azonban, amikor nem magánfelenként állapította meg az államnak fizetendő eljárási illetéket. Tekintettel arra, hogy három magánfél esetében történt a polgári jogi igény érdemi elbírálása, annak összegét a másodfokú bíróság 4.500,- forintra felemelte.

[61] Nem osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség álláspontját a vagyonekbeosztás összegének megemelésére. A magánfelek nem terjesztettek elő, vagy utóbb visszavonták a polgári jogi igényt a következő tényállási pontokban: 3/a-b (17.000,- forint), 4. (30.000,- forint), 6. (31.400,- forint), 10. (18.500,- forint), 11. (37.100,- forint), 12. (10.000,- forint), azaz összesen 144.000,- forint. Ezért a törvényszék helyesen rendelt el ezen összegre vagyonekbeosztást.

[62] Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a költségjegyzék 18. tételszáma alatt bejegyzett 8.770,- forint viseléséről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. Ez az összeg a Szolnoki Törvényszék 2.Bf.387/2019. számú eljárásában merült fel, amelyet a vádlott a Be. 574. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni. Így a vádlottat terhelő bünyügyi költség összege helyesen 200.570,- forint, amelynek megfizetésére kötelezte az ítéltábla a vádlottat.

[63] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla a vádlott enyhítésre irányuló fellebbezését alaposnak ítélte, az elsőfokú ítéletet hivatalból felülbírálvá, azt a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy azt a 2020. szeptember 4. napján tartott tárgyalás alapján is meghozottnak tekintette. E tárgyalási napot az elsőfokú bíróság az ítélet bevezető részében nem tüntette fel, holott az érdemi tárgyalásnak minősül, mert azon ismertette a vádlott priuszát és bizonyítási indítványokat utasított el.

[64] A másodfokú eljárásban felmerült bünyügyi költséget a Be. 632. § (4) bekezdése alapján az állam viseli.

[65] Az ítélet ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2022. február 2.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Cserháti Ágota sk.
előadó bíró

Sefta Márta dr. sk.
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.526/2021/15. számú ítélete és a Szolnoki Törvényszék 16.B.191/2020/43. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős.

Szeged, 2022. február 2.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke

